

SPECIALIZAČNÍ STUDIUM

k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy

Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, Brno, Lipová 20

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

ŠKOLNÍ PROGRAM EVVO

**ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA VE VZDĚLÁVACÍM
PROCESU GYMNÁZIA, BRNO, TŘ. KPT. JAROŠE 14**

Mgr. Vítek Urban

Anotace

Tato práce s názvem „Školní program EVVO Environmentální výchova ve vzdělávacím procesu Gymnázia, Brno, tř. Kpt. Jaroše 14“ byla zpracována v rámci absolvování specializačního studia pro výkon specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy realizovaného Lipkou – školským zařízením pro environmentální vzdělávání, dle § 9 Vyhlášky 317 ze dne 27. července 2005 o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků ve znění pozdějších úprav. Práce je zaměřena zejména na tvorbu dlouhodobé koncepce rozvoje EVVO na naší škole. Dále obsahuje roční realizační plán na školní rok 2009-2010 a dokumentuje některé naše environmentálně zaměřené aktivity, které proběhly v roce 2009. Smyslem práce je položit základ pro soustavný rozvoj environmentální výchovy na naší škole.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně s využitím poznatků získaných absolvováním „Specializačního studia k výkonu specializačních činností v oblasti environmentální výchovy“, s využitím výstupů z kolektivní práce pedagogického sboru Gymnázia, Brno, tř. Kpt. Jaroše 14 a studiem odborné literatury.

V Brně, 20. prosince 2009

Mgr. Vít Urban
Gymnázium, Brno, tř. Kpt. Jaroše 14

ZPRACOVATEL ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Jméno a příjmení, titul: Vítek Urban, Mgr.
Vzdělání, aprobace: PřF MU Brno, matematika – zeměpis
Vyučované předměty: matematika, zeměpis
Koordinátor EVVO: ne

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Struktura školy: osmileté a čtyřleté gymnázium
Adresa školy: Gymnázium, tř. Kpt. Jaroše 14, 658 70 Brno
Telefon: +420 545 321 282
E-mail: jaroska@jaroska.cz
Internetové stránky: www.jaroska.cz
Ředitel školy: RNDr. Jiří Herman, Ph.D.
Zástupce ředitele: Mgr. Miluše Přikrylová, RNDr. Pavel Boucník
PhDr. Barbora Markvartová
Koordinátor EVVO:
Telefon koordinátora EVVO:
E-mail koordinátora EVVO:
Pedagogů celkem: 65 kmenových a 5 externích
Zřizovatel: Jihomoravský kraj
Adresa zřizovatele: Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno
E-mail zřizovatele: slobodnikova.hana@kr-jihomoravsky.cz

OBSAH

A. Dlouhodobé záměry školy v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO), postup jejich tvorby, zapracování do dokumentů školy

1. Obecná charakteristika školy a okolí
2. Environmentální výchova v dosavadní činnosti školy
  2. 1. Současné priority a specifika školy ve výchově a vzdělávání
  2. 2. Dosavadní výchovné a vzdělávací cíle
  2. 3. Doposud používané metody a formy práce
  2. 4. Vybavení školy a organizace provozu
  2. 5. Současná způsobilost pedagogického sboru k EVVO, DVPP
3. Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO
  3. 1. Priority a specifika školy ve výchově a vzdělávání
  3. 2. Cíle v oblasti výchovně vzdělávací
  3. 3. Uplatňované metody a formy práce
  3. 4. Cíle v oblasti vybavení školy a organizace provozu
  3. 5. Požadovaná způsobilost pedagogického sboru k EVVO a DVPP
4. Pravidla spolupráce koordinátora EVVO s vedením a zaměstnanci školy
5. Začlenění dlouhodobých záměrů EVVO do oficiálních dokumentů školy

B. Roční realizační plán EVVO pro školní rok 2009/2010

C. Přílohy

- č. 1 Příklad projektu, kterým jsme naplnili průřezové téma environmentální výchova (Projekt Přírodovědná stezka)
  - č. 1a Přepis otázek a úkolů, které vytvořili studenti 1. ag
  - č. 1b Přehled úkolů, které studenti plnili v jednotlivých etapách a s nimi související úloha učitele
- č. 2 SWOT analýza
- č. 3 Použitá literatura, informační zdroje
- č. 4 Vyjádření ředitele školy
- č. 5 Dotazník
- č. 6 Vyhodnocení dotazníku
- č. 7 Návrh akcí pro školní rok 2009-2010
- č. 8 Proč a nač environmentální výchova? (Článek v programu 142)

Velký polom je za dveřmi, ale malé stromky už také trpělivě čekají. (Václav Cílek)

A. Dlouhodobé záměry školy v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO), postup jejich tvorby, zapracování do dokumentů školy

1. Obecná charakteristika školy a okolí

Současný stav:

Gymnázium Brno, tř. Kpt. Jaroše bylo založeno v roce 1867 jako první české gymnázium v Brně. Na našem gymnáziu studovala řada významných osobností a na slavné tradice se snažíme navazovat i v současnosti. Škola má 24 tříd, z toho 8 náležejících nižšímu stupni je umístěno na odloučeném pracovišti Příční 16/18, které je od hlavní budovy vzdálené přibližně 500 m. Čtyři třídy nižšího stupně a čtyři třídy vyššího stupně poskytují studentům možnost rozšířeného studia matematiky, zbylé třídy mají všeobecné zaměření. Studenti matematických tříd se pravidelně s velkým úspěchem zúčastňují mezinárodních matematických soutěží.

Hlavní školní budova byla vystavěna v roce 1884 a v roce 1937 byla rozšířena o 4. nadzemní podlaží. Další výrazné modernizace se dočkala v letech 2006-2008, kdy k ní bylo přistavěno 5. nadzemního podlaží a nová tělocvična. Současně s tím byla zřízena aula a došlo i k modernizaci školní jídelny.

Budova na Příční vznikla dodatečným spojením dvou domů postavených v letech 1861 a 1871. V roce 1999 byla zrekonstruována a od té doby je na ní umístěn nižší stupeň našeho gymnázia. O pět později bylo u ní vybudováno nové školní hřiště.

Environmentální výchova je na naší škole cílevědoměji rozvíjena od školního roku 2005-2006 a její význam postupně vzrůstá.

Hlavní budova školy se nalézá nedaleko od historického jádra města v klidné obytné čtvrti. V její blízkosti se nachází městské parky Lužánky a Koliště a rovněž plochy náměstí 28. října a Vrchlického sadu jsou parkově upravené. Celý pozemek náležející škole je zastavěn, a proto zde chybí venkovní hřiště a zahrada.

Odloučené pracoviště Příční je umístěno v problematické městské čtvrti. Tomu odpovídá i vzhled jeho nejbližšího okolí. Jeho předností je moderní školní hřiště, ale podobně jako v případě hlavní budovy i zde chybí školní zahrada. Studentům je k dispozici aspoň malý školní dvorek s možností posezení.

Dopravní obsluhu obou školních budov zajišťují tramvaje jezdící po ulici Milady Horákové a autobusy zastavující na náměstí 28. října. Parkování aut či autobusů v blízkosti školních budov je dosti problematické.

Příležitosti:

- V případě vyššího gymnázia byly vytvořeny dostatečné prostorové a materiální podmínky pro jeho další rozvoj. Úkolem všech učitelů je tyto podmínky účelně využívat. Další investice na vyšším gymnáziu půjdou přednostně do snížení provozních nákladů (výměna oken, topení), což se vedle významného snížení provozních nákladů projeví i na dopadech provozu školy na životní prostředí.
- Bude-li někdy v budoucnu budova nižšího gymnázia rozšířena o podkrovní prostory, měla by v nich kromě kabinetů vzniknout i samostatná učebna zeměpisu, která by sloužila i potřebám environmentální výchovy. Její součástí by byla i knihovna a sbírka pomůcek.
- Chybějící školní zahrada by mohla vzniknout na Příční z téměř nevyužívané zahrady u sousedního domu, ale zatím není jasné, zda by se tak finančně a organizačně náročná akce vyplatila. Experimentální záhonky by mohly být i na malém dvorku nižšího gymnázia.
- Je velmi nepravděpodobné, že by se v nejbližších letech nějak výrazněji změnila podmínky panující v okolí obou našich školních budov.

Nevybíráme si svoje cesty, to cesty si vybírají nás.

2. Environmentální výchova v dosavadní činnosti školy

2. 1. Současné priority a specifika školy ve výchově a vzdělávání

Současný stav:

Gymnázium Brno, tř. Kpt. Jaroše je zaměřeno především na výuku přírodovědných předmětů. Největší pozornost je tradičně věnována matematice. V současné době se snažíme zkvalitnit výuku cizích jazyků (dlouhodobý projekt Mluvme spolu, modernizace výuky, větší hodinová

dotace, zavedení výuky španělštiny apod.). Rozvoj environmentální výchovy proto má a v blízké budoucnosti bude mít spíše jen okrajový význam.

Příležitosti:

I za daných podmínek existuje reálná možnost, že naše činnost v rámci environmentální výchovy bude brzy bohatší, kvalitnější a cílevědomější než je tomu v současnosti.

Toto optimistické tvrzení se opírá o tyto předpoklady:

- V poslední době se ve společnosti environmentální problematice věnuje daleko větší pozornost. Tento zvýšený zájem společnosti povede k výraznějšímu zájmu nadřazených složek o rozvoj environmentální výchovy.
- Vedení školy rozvoj environmentální výchovy už teď vydatně podporuje a vytváří mu příznivé podmínky.
- Díky zvýšené pozornosti médií a aktivitám koordinátora EVVO se vyučující o environmentální problémy už teď více zajímají a častěji je zařazují do své výuky.
- Environmentální výchova není svázaná stereotypy, je akční a má vysoký emocionální náboj, a proto je studenty příznivě přijímána.

2. 2. Dosavadní výchovné a vzdělávací cíle

Současný stav:

Environmentální výchova je zahrnuta do našeho školního vzdělávacího programu coby tzv. průřezové téma, které se objevuje v hodinách fyziky, chemie, biologie, zeměpisu a angličtiny. Konkrétní výchovné a vzdělávací cíle pro environmentální výchovu na naší škole však nebyly zatím stanoveny. Mezi učiteli, kteří zařazují prvky environmentální výchovy do své výuky, navíc zatím vůbec nepanuje jednotný názor na to, co vlastně environmentální výchova je a jaké cíle by měla naplňovat.

Příležitosti:

- Návrh výchovných a vzdělávacích cílů je zahrnut v této práci, ale v současnosti však ještě není reálné na toto téma otevřít diskusi, která by vedla ke konkrétním a všeobecně akceptovaným závěrům. Pro nejbližší léta je východiskem sblížovat svá stanoviska aspoň uvnitř předmětových komisí nebo formou neformálních rozhovorů mezi nejzapálenějšími příznivci environmentální výchovy.
- Na 2. pololetí školní roku 2009-2010 připravuje vedení školy první komplexní zhodnocení úspěšnosti naplňování našeho školního programu. Při této příležitosti je nutné zhodnotit vhodnost a reálnost výchovných a vzdělávacích cílů, které si naše

škola stanovila a případně je korigovat. Znovu potvrzené či nově zformulované výchovné a vzdělávací cíle naší školy se stanou základem pro stanovení výchovných a vzdělávacích cílů environmentální výchovy.

2. 3. Doposud používané metody a formy práce

Současný stav:

Pro výuku environmentální výchovy jsme doposud požívali různé formy práce. Kromě hromadné nebo skupinové výuky v učebně se především jednalo o exkurze a výukové programy ve střediscích ekologické výchovy. Zvoleným formám odpovídají příslušné výukové metody. Při výuce v učebně se nejvíce uplatňují metody slovní (hlavně výklad či práce s učebnicí), které jsou často doplněny předváděním modelů či pokusů a projekcí fotografií či filmů. Při exkurzích hraje hlavní roli pozorování předmětů a jevů, naopak v rámci doposud absolvovaných výukových programů se velmi často uplatnily metody diskuze či dramatizace. V laboratorních cvičeních, které však bývají zaměřené spíše čistě na daný předmět než na jeho přesah do oblasti environmentální výchovy, si studenti zkusí základní laboratorní metody. Ovšem při jejich osvojování jsou limitováni bezpečnostními předpisy a stávajícím vybavením našich školních odborných učeben. Praktickou činností s jednoznačně environmentálním zaměřením je úklid Moravského krasu. Na samostatné skupinové práci studentů jsou založeny různé projekty. I ty se většinou týkají především toho předmětu, v jehož rámci vznikají. Výjimkou doposud byly projekty kvart, které jsou od jejich zahájení v roce 2003 důsledně postaveny na mezipředmětových vazbách. Jeden z těchto projektů (nazvaný Zelený kamínek) měl převažující environmentální náplň, další dva (Železnice, Voda) se ochraně životního prostředí věnovaly v některých z dílčích témat. Individuálně a zcela samostatně vypracovávají studenti různé referáty a kratší seminární práce. Na závěr svého studia vypracovávají závěrečnou maturitní práci, z nichž nejlepší vysíláme do přehlídky SOČ. Témata referátů, seminárních prací a závěrečné maturitní práce jsou závislá na požadavcích učitelů a zájmu studentů, environmentální problematika se v nich nevyskytuje příliš často.

Příležitosti:

- Rejstřík námi používaných metod a forem práce spojených s výukou environmentální výchovy je docela pestrý. V zásadě ho nechceme nijak měnit a ani zásadně doplňovat, naším cílem je zkvalitnit to, co už děláme.

2. 4. Vybavení školy a organizace provozu

Současný stav:

Hlavní budova na tř. Kpt. Jaroše prošla v nedávné době výraznou modernizací. Rozsáhlé stavební úpravy hlavní budovy pronikavě zlepšily prostorové podmínky pro výuku cizích jazyků, výtvarné, hudební a tělesné výchovy. Učebny biologie, fyziky, chemie a zeměpisu se sice nijak nezměnily, ale v případě potřeby může výuka těchto předmětů probíhat v nové multimediální učebně vybavené počítači a interaktivní tabulí. Navíc mají učitelé k dispozici přenosné počítače a dataprojektory a ve většině učeben i možnost připojení k internetu či bezdrátové připojení. Většina učeben umístěných ve staré části budovy působí dosti neútlulným dojmem.

Nižší gymnázium na Příční ulici, dosud postrádá počítačové učebny. Z tohoto důvodu se výuka informatiky odehrává v hlavní budově, což s sebou přináší komplikace spojené s převáděním studentů. Chtějí-li učitelé používat při své výuce přenosné počítače, musí si je do hodiny přinést, což je časově i organizačně docela náročné. Ve školním roce 2009/2010 je to o to složitější, že tyto počítače přednostně využívají učitelé cizích jazyků zapojení do projektu Mluvme spolu.

Pro environmentální výchovu nejsou ani na jedné budově vytvořeny prostorové podmínky a chybí i potřebné pomůcky, neboť do nedávné doby se o rozvíjení environmentální výchovy na naší škole vůbec neuvažovalo.

To, že je provoz školy rozdělen do dvou budov, přináší klady i zápory. Pozitiva se výrazněji projevují u nižšího gymnázia, kde ve srovnání s vyšším panuje větší pohoda, která je dána zdejší takřka rodinnou atmosférou. Učitelé působící na nižším gymnáziu svým iniciativním přístupem často napomáhají svému vedení řešit každodenní drobné i větší problémy.

Nevýhodou odděleného provozu je skutečnost, že učitelé působící pouze na jedné z budov nemají dostatek informací o tom, co se děje na druhé. Proto se vedení školy snaží, aby co nejvíce učitelů současně působilo na obou stupních.

Příležitosti:

- Častěji a efektivněji využívat multimediální učebnu na vyšším gymnáziu.
- Postupně modernizovat odborné učebny fyziky, chemie, biologie a zeměpisu na obou budovách.
- Zvýšit počet přenosných počítačů na nižším gymnáziu a určit, které se budou používat k výuce jazyků a které v ostatních předmětech.
- Vybudovat kabinety environmentální výchovy na obou budovách.

- Průběžně získávat výukové materiály pro environmentální výchovu a seznamovat s nimi vyučující všech předmětů zapojených do environmentální výchovy.
- Zvýšit počet oddělených porad nižšího a vyššího gymnázia a zefektivnit jejich průběh.
- Zapojit studenty do zvelebování svých tříd.
- Přimět některé provozní pracovníky, aby lépe vykonávali své povinnosti související se vzhledem a stavem budov a jejich vnitřních prostorů.
- Častěji nechat vymalovat učebny a chodby.

2. 5. Současná způsobilost pedagogického sboru k EVVO, DVPP

Současný stav:

Pedagogický sbor našeho gymnázia má 70 členů. Chuť učitelů zapojit se do rozvoje environmentální výchovy je různá. Přibližně čtvrtina se chce na ní různou měrou podílet, část vyčkává a zbytku je tato problematika lhostejná a vzdálená. V současné době nemáme pověřeného koordinátora EVVO na škole, ale s jeho pověřením se počítá, až dokončí specializační studium. Kolem jeho osoby se poznenáhlu se začíná formovat skupina aktivních propagátorů environmentální výchovy.

Rozvoj environmentální výchovy na naší škole stojí na lidech. Pokud se skutečně podaří vytvořit skupinu aspoň 5 – 8 lidí, kteří do toho půjdou s plným nasazením, pak budeme dělat environmentální výchovu dobře. V opačném případě zůstaneme pouze u sepsaných koncepcí a formálně pojatých plánů.

Příležitosti:

- Na naší škole vznikne nejméně pětičlenný tým učitelů, kteří se budou rozvíjení EVVO systematicky věnovat a společně budou hledat nejvhodnější formy další práce v této oblasti.
- Třídní učitelé (nezávisí na aprobaci) se společně se svou třídou budou zúčastňovat environmentálně zaměřených aktivit. Touto formou se dozví, že environmentální výchova v sobě zahrnuje víc než hrát si a chodit na výlety, jak se doposud mnozí z nich domnívají.
- Na školu přijde pracovník střediska ekologické výchovy nebo koordinátor EVVO z jiné školy, kde se environmentální výchově věnují intenzivněji a poví nám své zkušenosti a názory.

- Protože se EVVO doposud více rozvíjí na nižším stupni našeho gymnázia, pověří a nechá vyškolit vedení školy ještě jednoho koordinátora EVVO, který by měl na starosti pouze vyšší gymnázium. Oba koordinátoři budou spolu úzce spolupracovat a vzájemně se podporovat.
- Bude-li vedení školy přijímat nové učitele, kteří budou vyučovat předměty, v nichž je integrováno průřezové téma environmentální výchovy, bude při výběru vhodné osoby přihlížet k jejich zájmu o danou problematiku.

Motto autora: Nelze předem naplánovat každý krok, lepší je znát směr a vědět kam chci dojít.

3. Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO

Gymnázium s tak bohatými tradicemi, jako má naše, si nemůže klást nízké cíle. Naše gymnázium si udržuje své postavení mezi nejlepšími v celé České republice. Nejenže naši studenti dosahují špičkových výsledků v matematice a výrazně nadprůměrných ve všech ostatních předmětech, ale především mají chuť učit se a rozvíjet svou osobnost. Je to mimo jiné zapříčiněno i tím, že náš pedagogický sbor je složen z kreativních lidí, kteří milují svou práci a dokážou studenty zaujmout, aniž by museli cokoliv slevovat ze svých vysokých nároků. Výuka všech předmětů probíhá promyšleným a moderním způsobem, díky čemuž je kvalitní a efektivní.

Environmentální výchova je neformální a nápaditá. Dokáže studenty chytit za srdce, ale současně s tím je vede ke zdravému kritickému posouzení všech hlavních environmentálních problémů. Je důležitou součástí výuky ve všech předmětech a většina vyučujících se s jejími cíly už plně ztotožnila. Po skončení svého středoškolského studia se naši studenti o stav přírody intenzívně zajímají, aktivně přispívají k jeho zlepšování a myšlenky či návody, jak žít ve větší harmonii s přírodou, kultivovanou formou šíří mezi lidi ve svém nejbližším okolí.

3. 1. Priority a specifika školy ve výchově a vzdělávání

Hlavní priority Gymnázia Brno, tř. Jaroše se ani v budoucnosti nebudou podstatně měnit. Naším cílem bude i nadále poskytovat studentům vzdělání nadprůměrné kvality, přičemž v matematice chceme udržovat jeho nejvyšší možnou úroveň. Úspěšněji než v minulosti chceme rozvíjet kladné povahové vlastnosti a postoje našich studentů, v čemž by právě environmentální výchova mohla hrát důležitou roli.

Dlouhodobý cíl:

Většina učitelů považuje environmentální výchovu za plnohodnotnou součást středoškolské výuky a věnuje jí odpovídající pozornost.

Dílčí cíl č. 1:

Učitelé fyziky, chemie, biologie, zeměpisu a angličtiny zařazují témata environmentální výchovy do výuky svého předmětu ve všech třídách a ročnících.

Ukazatel naplnění cíle:

Každý učitel uvedených předmětů během školního roku v každé své třídě věnuje minimálně jednu ucelenou vyučovací hodinu na aktivitu, která spadá do oblasti environmentální výchovy.

Dílčí cíl č. 2:

Třídní učitelé se společně se svými třídami zúčastňují celodenních environmentálně zaměřených akcí.

Ukazatel naplnění cíle:

Každý třídní učitel (nebo jeho zástupce) se během školního roku zúčastní celodenní environmentálně zaměřené akce společně se svou třídou.

3. 2. Cíle v oblasti výchovně vzdělávací

Dlouhodobé cíle:

- Náš absolvent má rád živou i neživou přírodu a není lhostejný k jejímu osudu.
- Zajímá se o řešení environmentálních problémů, je schopen a ochoten svým dílčím způsobem přispívat k jejich vyřešení či aspoň zmenšování, ale není fanatikem odmítajícím pokrok a nezbytný rozvoj lidské společnosti.
- Ovládá základní ekologické pojmy a chápe základní souvislosti v přírodě.
- Zná principy trvale udržitelného rozvoje a uplatňuje je ve svém životě.
- Má vnitřní potřebu žít zdravě.

Dílčí cíl č. 1:

Naši studenti aktivně přispívají k ochraně životního prostředí.

Ukazatel naplnění cíle:

Studenti všech tříd nižšího gymnázia se každoročně zúčastňují úklidu Moravského krasu.

Dílčí cíl č. 2:

Naši studenti ví, jak třídit odpad, a aktivně tak činí. Studenti obou stupňů našeho gymnázia ukládají odpad, který vzniká v době výuky, do sběrných nádob na separovaný odpad a aktivně

se zapojují do programu Recyklohraní. Škola zajišťuje, aby si nasbíraný a vytříděný odpad odvezli majitelé sběrných nádob.

Ukazatel naplnění cíle:

Naplněné a odvezené sběrné kontejnery.

3. 3. Uplatňované metody a formy práce

Environmentální výchova by neměla být jedním z mnoha předmětů, v němž se studenti učí hotové poznatky. Více než o získávání vědomosti v ní jde o vytváření postojů a postupné budování žebříčku životních hodnot, proto je důležité, aby i používané metody a formy práce byly odlišné než v jiných předmětech. Účelné je, aby část environmentální výchovy probíhala mimo budovu školy a pod vedením cizích osob.

Dlouhodobý cíl:

Environmentální výchova na naší škole je z části zajišťována formou výukových programů na střediscích ekologické výchovy, environmentálně zaměřenými exkurzemi a projekty na nižším gymnáziu.

Dílčí cíl č. 1:

Studenti se zúčastňují výukových programů středisek ekologické výchovy.

Ukazatel naplnění cíle:

Každá třída nižšího a každá třída vyššího gymnázia se během čtyřletého období aspoň jednou zúčastní výukového programu na některém ze středisek ekologické výchovy.

Dílčí cíl č. 2:

Studenti se zúčastňují environmentálně zaměřených terénních exkurzí.

Ukazatel naplnění cíle:

Každý student nižšího i vyššího gymnázia měl během čtyřletého období aspoň jednou příležitost zúčastnit se environmentálně zaměřené terénní exkurze.

Dílčí cíl č. 3:

Na škole probíhají větší environmentálně zaměřené projekty.

Ukazatel naplnění cíle:

Minimálně jednou za čtyři roky proběhne v rámci projektových týdnů kvart environmentálně zaměřený projekt.

3. 4. Cíle v oblasti vybavení školy a organizace provozu

Bez potřebného vybavení je provádění environmentální výchovy obtížné a málo efektivní.

Provoz školy by měl být vzorem, jak citlivě přistupovat k životnímu prostředí. Úspěch environmentálně zaměřených aktivit velmi výrazně záleží na ochotě a míře zapojení studentů, a to nejen do vlastních činností, ale i do zlepšování vybavení a provozu školy.

Dlouhodobé cíle:

- Provoz školy je ekologicky šetrný.
- Studenti se aktivně zapojují do zlepšování vybavení a provozu školy.

Dílčí cíl č. 1:

Studenti šetří elektrickou energii a vodu.

Ukazatel naplnění cíle:

Spotřeba elektrické energie a vody stagnuje nebo klesá.

Dílčí cíl č. 2:

Studenti se podílí na zvelebování svých učeben a udržují v nich pořádek.

Ukazatel naplnění cíle:

Vzhled učeben se postupně lepší. Květiny ve třídách jsou v dobrém stavu.

Dílčí cíl č. 3:

Studenti vytváří pomůcky a výukové materiály vhodné pro environmentální výchovu.

Ukazatel naplnění cíle:

Vytvořené pomůcky a výukové materiály.

3. 5. Požadovaná způsobilost pedagogického sboru k EVVO a DVPP

Širší zapojení učitelů do environmentální výchovy je nezbytnou podmínkou úspěchu.

Osamocený koordinátor brzy ztratí svůj elán. Je nezbytné, aby si koordinátor rozšiřoval své vědomosti z oblasti environmentální problematiky a pravidelně se zúčastňoval kurzů a seminářů. Je vítané, pokud i ostatní vyučující mají zájem zvyšovat si způsobilost v oblasti EVVO.

Dlouhodobý cíl:

Na každém z obou stupňů působí proškolený koordinátor EVVO.

Dílčí cíl č. 1:

Na škole je jeden proškolený koordinátor EVVO, který organizuje environmentální výchovu na obou stupních.

Ukazatel naplnění cíle:

Vedení školy pověřilo jednoho učitele výkonem funkce koordinátor EVVO.

Pověřený koordinátor EVVO má ukončené specializační studium pro koordinátory EVVO.

Dílčí cíl č. 2:

Na vyšším stupni gymnázia je proškolený koordinátor EVVO, který organizuje environmentální výchovu na vyšším gymnáziu.

Ukazatel naplnění cíle:

Vedení školy pověřilo druhého učitele výkonem funkce koordinátor EVVO.

Pověřený koordinátor EVVO má ukončené specializační studium pro koordinátory EVVO.

4. Pravidla spolupráce koordinátora EVVO s vedením a zaměstnanci školy

Koordinátor EVVO společně s vedením školy a se svými spolupracovníky sestavuje dlouhodobou koncepci rozvoje EVVO na škole. Samostatně připravuje roční plány EVVO, zpracovává žádosti o poskytnutí dotací pro rozvoj EVVO a dalšími způsoby zajišťuje či propaguje environmentální výchovu.

Koordinátor EVVO každoročně na podzim seznámí vedení s ročním plánem EVVO, jehož náplň a realizaci přizpůsobí záměrům vedení školy. V případě podání žádosti o poskytnutí dotace pro rozvoj EVVO konzultuje své jednotlivé kroky s vedením školy. Vedení školy zaštiťuje koordinátora zejména tím, že dává ostatním učitelům na vědomí, že environmentální výchova je závazná součást školního vzdělávacího programu a že koordinátor EVVO ji organizuje a rozvíjí na základě jeho pověření a nikoliv z pouze z osobního zájmu. Vedení školy umožňuje koordinátorovi účast na kurzech a seminářích. U akreditovaných kurzů hradí za koordinátora účastnické poplatky a náklady na cestu.

Dvakrát ročně seznamuje koordinátor EVVO své kolegy s obsahem a stavem plnění ročního plánu EVVO.

Konkrétní spolupráci s ostatními učiteli organizuje koordinátor EVVO. V případě, že se některý z učitelů zcela odmítá zapojit do procesu environmentální výchovy, případně ho přímo sabotuje, řeší tuto záležitost s daným vyučujícím vedení školy. Koordinátor EVVO se snaží z učitelů, kteří mají k environmentální výchově kladný vztah, vytvořit tým svých

spolupracovníků. Dbá na to, aby jejich podíl na úspěšném rozvíjení EVVO byl spravedlivě a náležitě vedením školy oceňován.

Zapojení provozních zaměstnanců do ekologizace provozu školy či do environmentálně zaměřených aktivit zajišťuje vedení školy.

5. Začlenění dlouhodobých záměrů EVVO do oficiálních dokumentů školy

Školní program EVVO je součástí oficiální dokumentace školy. Konkretizuje průřezové téma Environmentální výchova ve ŠVP gymnázia. Roční realizační plán EVVO je zapracován do ročního plánu školy.

Nejdůležitější věci objevíme, když půjdeme mimo vyznačené cesty.

B. Roční realizační plán EVVO pro školní rok 2009-2010

1. Akční plán EVVO studentů pro školní rok 2009-2010

období	termín a místo	aktivita	forma	cíl	předmět	třída	za průběh zodpovídá
září	14. -18. 9. Koryčany	Škola v přírodě				1. ag 1. bg	Urban Ptáčková
	3. – 17. 9. Brno, Koryčany	Přírodovědná stezka	projekt		biologie	1. ag 1. bg	Urban Ptáčková
říjen		Obnovitelné zdroje	projekt		chemie	4. ag 4. bg	Rumiánová
listopad	3. 11. Kamenná	Skvrny na banánech	výukový program			2. A	Šťastný
	10. 11. Kamenná	Káva a (ne)spravedlivý obchod	výukový program			2. D	Ambrozová
	19. 11. Lipka	Jako prase v žitě	výukový program			3. ag	Hubáček
	26. 11. Kamenná	Coca – colonizace	výukový program			1. B	Nečas
leden							
únor	Nesehnutí		beseda			1. D	Kubitová
	8. 2. Rozmarýnek	Hořká chuť čokolády	výukový program			3. bg	Urban
	11. 2. Rozmarýnek	Komu chutná prales	výukový program			4. ag	
	12. 2.	Komu chutná	výukový			4. bg	

	Rozmarýnek	prales	program				
březen	Brněnská přehrada	Vypuštěná přehrada	exkurze (zájemci)			4. ag 4.bg	Urban
duben	Kamenná u Studence	Kolomazné kameny	exkurze			NG	Urban
duben	16. 4. Moravský kras	Úklid Moravského krasu	brigáda			NG 1. A	Urban Štěpánková
duben – květen	Dukovany	JED Dukovany Mohelenská hadcová step	exkurze			2. C část 2. B	Sítařová
		Pasivní domy	exkurze			část 2. B	Literáková
	Moravský kras	Geologický vývoj	exkurze			1. C	Hlásenský
květen	4. 5 – 7. 5.	Nový prales	projekt			4. ag 4. bg	Urban
	24. 5 – 28. 5.	Škola v přírodě				3. ag 3. bg	Hubáček Šlezingerová
červen		Akce předmětových komisí				VG	garanti akcí
průběžně		Recyklohraní	soutěž			NG VG	Urban Páč

2. Akční plán zabezpečení realizace EVVO pro školní rok 2009-2010

termín	náplň	zodpovídá
2. 10.	Zajištění výchovných programů ve SEV Lipka, Rozmarýnek a Kamenná	Urban
18. 11.	Dokončení realizačního plánu EVVO	Urban
3. 2.	Ukončení specializačního studia pro školní koordinátory EVVO	Urban
4. 2.	Oslava ukončení specializačního studia pro školní koordinátory EVVO	Urban
19. 3.	Organizační zabezpečení exkurzí	Urban
26. 3.	Organizační zabezpečení úklidu Moravského krasu	Urban
květen	Organizační zabezpečení školy v přírodě pro tercie	Hubáček Šlezingerová
30. 4.	Organizační zabezpečení projektu Nový prales	Urban
červen.	Organizační zabezpečení akcí předmětových komisí	garanti akcí
čtvrtletně	Průběžné plánování a hodnocení akcí Recyklohraní	Páč, Urban
červen	Vyhodnocení plnění realizačního plánu EVVO	Urban
srpen	Příprava realizačního plánu pro školní rok 2010/2011	Urban
srpen	Organizační zabezpečení školy v přírodě pro primy	třídní učitelé

Závěr

Hlavním cílem mé závěrečné práce specializačního studia pro koordinátory EVVO bylo sestavení plánu EVVO pro Gymnázium Brno, tř. Kpt. Jaroše 14. Jsem si vědom, že dobře zpracovaný plán je pouze jedním z předpokladů úspěšného rozvíjení EVVO na naší škole.

Tím rozhodujícím je, zda se i mí kolegové rozhodnou zapojit do přípravy a realizace projektů

a dalších akcí, jejichž cílem bude tvůrčí naplňování ušlechtilých cílů environmentální výchovy. Mým hlavním cílem je postupně vytvořit na naší škole schopný tým lidí, kteří by společně plánovali, zabezpečovali, realizovali a hodnotili naši činnost v oblasti EVVO. Především pro ně jsem tuto práci psal a kvůli nim jsem raději vždy zvolil prostá a konkrétní slova než učené obecné formulace. S ohledem ke svým kolegům jsem se vzdal snahy napsat svou závěrečnou práci formálně precizní, třebaže bych toho byl díky dokonalé přípravě v průběhu celého specializačního studia bezpochyby schopen. Přál bych si, aby si náš školní plán EVVO přečetli i ti z mých kolegů, kteří doposud nazírají na environmentální výchovu buď jako na zbytečnost nebo jako na nebezpečnou ideologii, která při svém naplňování povede k omezení lidské svobody.

Pevně věřím, že během několika let získá i na naší škole environmentální výchova to postavení, jenž jí vzhledem k její důležitosti právem náleží. Chtěl bych poděkovat vedení naší školy za podporu, kterou mi při propagaci a realizaci environmentální výchovy poskytuje. Neméně děkuji Dáše Zouharové a Aleši Máchalovi, že mě pro environmentální výchovu nadchli, přiblížili mi celou šíři jejího záběru a dávali mi rady, jak dobře vytvořit školní program EVVO. Jsem moc rád, že jsem je poznal, neboť velmi přispěli k mému rozhodnutí plně se v příštích letech věnovat právě environmentální výchově. Na závěr bych chtěl poděkovat i všem dalším lektorům, kteří se rovněž vydatnou měrou podíleli na vysoké úrovni brněnské „254“.

C. Přílohy

1. Příklad projektu, kterým jsme naplnili průřezové téma environmentální výchova

STRUČNÝ POPIS PROJEKTU

Název projektu	Přírodovědná stezka
Autor (jméno, škola, e-mail)	Mgr. Vítek Urban, Gymnázium, Brno, tř. Kpt. Jaroše 14, urban@jaroska.cz Mgr. Andrea Ptáčková, Gymnázium, Brno, tř. Kpt. Jaroše 14, ptackova@jaroska.cz
Smysl projektu (odpovídá na otázku „PROČ?“ tj. účel projektu, jeho motiv, cíl vzdělávací a výchovný)	Přírodovědná stezka byla pro studenty prim jejich prvním projektem. Jeho hlavním cílem bylo napomoci k formování vznikajícího třídního kolektivu. Společně s bojovou hrou na závěr školy v přírodě to byla první příležitost, kdy se studenti jednotlivých tříd mohli identifikovat jako „My – 1.ag“ případně „My – 1. bg“. Každý účastník nesl zodpovědnost za splnění svého dílčího úkolu, na kterém byla přímo závislá úspěšná realizace celého společného díla. Dále jsme chtěli zjistit, jaké mají naši studenti znalosti z přírodovědy a jak už dokážou pracovat s počítačem.
Zařazení do předmětů (konkrétní předměty, integrující jednotlivé předměty apod.)	především biologie, v menší míře též zeměpis, český jazyk, výtvarná výchova, informatika
Doba trvání (počet hodin, dní, měsíců aj.)	4. – 17. září 2009
Účastníci projektu (věková skupina, počet účastníků)	studenti 1. ag a 1.bg 11-12 let 31 + 31 studentů
Prostředí (třída, škola, využití blízkého okolí atd.)	1. a 2. etapa : třída, domov, částečně i Koryčany 3. až 5. etapa: Koryčany
Pomůcky (knihy, encyklopedie, mapy, počítač, fotoaparát, výtvarné a psací potřeby, pracovní listy aj.)	Někteří studenti použili při práci počítač, jiní výtvarné a psací potřeby.
Zdroje (publikace, jiné inspirační materiály)	Nebyly zjišťovány, neboť každý student měl k dispozici své vlastní zdroje informací.
Průběh * Motivace (podnět, úkol, problém) * Realizace (organizace a průběh konkrétních činností)	Studenti každé z tříd měli připravit pro studenty z druhé třídy přírodovědnou stezku s patnácti otázkami. Jejich motivace spočívala v tom, že se jednalo o jejich příspěvek k programu školy v přírodě. (Jeden ze dvou. Druhým byl večerní zábavný program – různé scénky apod.) Dobře chápali, že úspěch tohoto programu záleží především na nich a současně se chtěli dobře prezentovat před druhou třídou. Vlastní projekt měl 5 etap: 1. etapa: zadání úkolu a jejich podrobné vysvětlení, samostatná tvorba otázek 2. etapa: doladění textu otázek, vytvoření listů s otázkami 3. etapa: vyznačení trasy, instalace otázek, vlastní soutěž 4. etapa: vyhodnocení odpovědí 5. etapa: vyhlášení výsledků, zhodnocení projektu V následujících odstavcích podrobněji popíši průběh celého projektu ve třídě 1. ag. V druhé primě vedla projekt její třídní učitelka Andrea Ptáčková. Průběh projektu v 1. bg se odlišoval jen v maličkostech. Podrobnější popis průběhu projektu: (Brno od 4. do 8. září)

<p>* Prezentace (tj. výstupy projektu, např. výrobky, výstavka, vystoupení apod.)</p> <p>* Způsob hodnocení</p>	<p>Studenti v každé třídě byli třídním učitelem rozděleni do dvojic. Protože se znali jen několik dní, byly dvojice utvořeny podle toho, kdo s kým sedí v lavici. Úkolem každé dvojice bylo vymyslet otázku do přírodovědné stezky, která proběhne na škole v přírodě v Koryčanech. Otázka byla určena pro studenty z druhé primy. Studentům bylo zdůrazněno, že otázky musí být jednoznačně formulované a poměrně lehké. Jejich zodpovězení nemělo trvat více než 1 až 2 minuty a nemělo se jednat o úkoly typu „Najdi“, „Přines“ a podobně. Pro případ, že by nastala situace, že podobnou otázku bude mít ještě někdo další, měli si připravit ještě jednu náhradní.</p> <p>(Brno od 9. do 13. září) Během vyučovací hodiny vyčleněné k přípravě projektu, studenti přečetli své návrhy. Ve dvou případech byly návrhy dosti podobné, a proto jsme nahradili záložní otázkou. Třída vybrala tu vhodnější. U pěti otázek bylo potřeba text poněkud pozměnit. Vždy tomu předcházela kratší diskuze. V následujících dvou dnech přinášeli studenti definitivní text otázky. Grafické zpracování pak bylo zcela v jejich režii.</p> <p>(Koryčany od 14. do 16. září) Hned v pondělí studenti odevzdali otázky. Přitom se zjistilo, že dvě dvojice nechaly otázky doma a dvě je vypracovaly špatně. Zbylých 11 otázek vyhovovalo. Chybějící a špatně vypracované otázky byly během úterka a středy znovu vytvořeny.</p> <p>(Koryčany 17. září) Ve čtvrtek po obědě začala příprava stezky. Zatímco 1. bg vedla svou trasu přes zámecký park, trasa 1. ag vedla po cestě při okraji strže. Strž byla natolik hluboká, že ji šlo překročit až daleko později než jsme očekávali. Nedlouho po překonání strže nám došly připravené fáborky. Vyřešili jsme to tak, že jsme bez značení došli na místo srazu. Zatímco 1. ag startovala přímo z místa srazu, 1. bg jsem společně s jedním učitelem odvedl k poslednímu fáborku a studenti 1. bg startovali od tam. Organizačně akci zajišťovali čtyři učitelé. Dva startovali a dva čekali v cíli. Pětičlenné skupinky startovaly ve čtyřminutových intervalech a šly samostatně po fáborkách. Délka trasy byla cca 1,5 km. Otázek bylo patnáct, tedy byly přibližně po sto metrech. Nikdo nezabloudil ani se neporanil.</p> <p>Po večeri studenti obodovali otázky, které vytvořili. Šlo to rychle, neboť každý opravoval pouze jednu otázku u šesti skupin. Dobrovolníci pak sečetli body (a učitelé večer součty překontrovali, dobře udělali, neboť chyba v jednom případě skutečně nastala).</p> <p>Na závěrečném nástupu zástupci tříd vyhlásili výsledky a předali symbolické odměny vítězné skupince. Třídní učitelé pak stručně zhodnotili celý projekt. Oba konstatovali, že se vydařil. Studenti projekt nehodnotili, ale vypadali spokojeně.</p> <p>Výstupy projektu: Studenti vytvořili 2 x 15 úkolů či otázek. Každá z nich byla vypracována na samostatném listu papíru formátu A 4. Po skončení projektu byly papíry s otázkami uloženy k případnému opětovnému použití nebo k vystavení.</p> <p>Zhodnocení projektu: Po zadání a vysvětlení projektu studenti vcelku rychle pochopili, co mají dělat a začali své dílčí úkoly pilně připravovat. Problém nastal v tom, že někteří nezvládli vypracované otázky přinést na školu v přírodě nebo že je nevypracovali v požadované kvalitě. Do jisté míry to bylo způsobeno tím, že čas na přípravu byl poměrně krátký a poslední část příprav už nešlo zkontrolovat. Vlastní průběh soutěže byl velmi dobrý. Během celé školy v přírodě projevovali naši studentech velké nadšení pro každou činnost a soutěž Přírodovědná stezka v tom nebyla výjimkou. K jejímu úspěšnému průběhu napomohla i skutečnost, že řada studentů je členy různých dětských oddílů a mají se samostatným pobytem v přírodě už dosti bohaté zkušenosti. Na závěr bych dodal, že znalosti našich studentů z přírodovědy jsou na dobré úrovni.</p>
---	--

	<p>Zapojení učitelů do projektu bylo dosti velké, neboť primáni ještě nemají dostatek zkušenosti, aby si průběh projektu pro celou třídu mohli naplánovat a řídit sami.</p> <p>Oživujícím prvkem tohoto projektu byla ona dvojrole, kterou v něm studenti měli. Jednak byli organizátory, kteří připravili soutěž pro studenty jiné třídy a současně byli i soutěžícími. Každý tak měl možnost poznat soutěž z obou úhlů pohledu a zároveň porovnat kvalitu své práce s tím, co připravili druzí. Podstatné bylo to, že se nesrovnávaly výsledky obou tříd, takže odpadly dohady o tom, kdo měl těžší otázky.</p> <p>Dalším důležitým momentem jistě byla i skutečnost, že během průběhu vlastní soutěže byli studenti téměř po celou hodinu odkázáni jen na sebe. Museli se v rámci své pětičlenné skupinky dohodnout na odpovědích a zvládnout vyřešit i další situace (bloudění, čekání až skupinka před nimi uvolní kontrolu apod).</p> <p>Projekt Přírodovědná stezka proběhl úspěšně a naplnil vytýčené cíle.</p>
<p>Průřezová témata: (název průřezového tématu - tematický okruh a konkretizace jeho obsahu)</p>	<p>Environmentální výchova: Vztah člověka k přírodě, základní pojmy</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: Sociální rozvoj, komunikace, spolupráce, řešení problémů, rozvoj kreativity, dodržování daných pravidel soutěže</p> <p>Mediální výchova: Tvorba srozumitelného sdělení</p>
<p>Přílohy (např. pracovní listy, výstupy, foto)</p>	<p>č. 1: 15 otázek vypracovaných studenty 1. ag č. 2: přehled úkolů, které studenti plnili v jednotlivých etapách a s nimi související úloha učitele</p>

Příloha č. 1a:

Přepis otázek a úkolů, které vytvořili studenti 1. ag (V závorkách jsou uvedeny správné odpovědi.)

1. Poznejte rostliny na obrázcích a napište jejich rodové jméno. (prvosenka, pampeliška/smetánka, bodlák, sněženka, tulipán, narcis)
2. Přeházejte písmena slov tak, aby vznikl název nějakého zvířete: syr, leos, lavče, chouma, žouvka, lažaži, kektr, pucel, čokak, dolkorýk
3. Poznejte houby na obrázcích, napište jak se jmenují a u každé uveďte, zda je jedlá, nebo jedovatá. (muchomůrka červená – jedovatá, hřib pravý – jedlý, křemenáč osikový – jedlý)
4. Jak se oficiálně nazývá rostlina na obrázku? Napište dva způsoby jejího využití. (konopí, droga, výroba provazů, výroba látek)
5. Napište, co znamenají tyto mapové značky: (most, chráněné území / rezervace, rozhledna, vodní tok / řeka nebo potok, bažina / močál, hájovna / myslivna, železniční trať / železnice, významný strom)
6. Poznejte psí rasy. (knírač, dalmatin, vlčák, čivava)
7. Jak se nazývají stromy, ze kterých jsou tyto listy? (javor, buk, bříza, dub, lípa, habr)
8. Napište názvy kostí zvýrazněných na obrázku. (lebka, žebra, lopatka, stehenní kost, obratel).
9. Hádejte, jak se tato zvířata řeknou česky: t'ava, korytnačka, bocian, škovránok, lienka. Všechno je slovensky!
10. Poznejte kameny zavěšené v sítkách. (křemen, žula, slepenec, pískovec, ametyst)

11. Vyluštíte křížovku a napište tajenku.
12. Spojte obrázek s rodovým i druhovým jménem. (konvalinka vonná, kontryhel obecný, divizna velkokvětá)
13. Vyberte se seznamu typické lesní ptáky: rorýs, koroptev, pěnkava, vlaštovka, sojka, rákosník, žluva, jestřáb, lyska, čáp bílý. (pěnkava, sojka, žluva, jestřáb)
14. Správně přiřaďte. (sýček – sovy, krahujec – dravci, bažant – hrabaví, andulka – papoušci, vrabec – pěvci)
15. Co z uvedených věcí žere užovka obojková a co zmije obecná? (užovka – žáby, zmije – hlodavce)

Příloha č. 1b:

Přehled úkolů, které studenti plnili v jednotlivých etapách a s nimi související úloha učitele

etapa	úkoly studentů	úloha učitele
1.	Domluvit se ve dvojici na obsahu otázky a společně ji zformulovat Domluvit se, kdo z dvojice přednese návrh otázky	Zahájení projektu Motivace studentů Rozdělení studentů do dvojic Stanovení jednotlivých etap a dílčích cílů včetně termínů jejich splnění Podrobný návod, jak vytvořit dobrou otázku
2.	Diskutovat o konečné podobě otázek, navrhnout řešení vzniklých problémů (zdvojené otázky, špatně zformulované otázky, nevhodné otázky) Vypracovat na list papíru A4 definitivní slovní i grafickou podobu otázky	Řídit úpravu otázek Zkontrolovat přeformulované otázky Připomínat termíny
3.	Odevzdat (případně znovu vytvořit) otázky Nainstalovat otázky Značit trasu Projít trasu připravenou studenty druhé třídy Písemně zodpovědět otázky připravené studenty druhé třídy V cíli odevzdat papír s odpověďmi a sdělit učiteli své dojmy	Vybrat od studentů zpracované otázky Zajistit vytvoření chybějících otázek a opravu špatně vypracovaných Vybrat trasu stezky Dovést svou třídu na místo srazu se druhou třídou Vypouštět skupinky na trasu případně je zadržet v cíli Operativně řešit vzniklé obtíže
4.	Obodovat svou otázku Sečíst body (vybraný student)	Zorganizovat opravu odpovědí Překontrolovat součty
5.	Vyhlásit výsledky a předat ceny (vybraný student)	Stručně zhodnotit celý projekt

2. SWOT analýza

Silné stránky

- vedení školy podporuje rozvoj environmentální výchovy
- relativně dobré vybavení školy moderní technikou, připojení na internet
- tradičně dobrá úroveň škol v přírodě, výletů a exkurzí
- pořádání úklidů Moravského krasu

- každoroční projekty pro kvarty (některé s environmentálním zaměřením)
- poloha školy (parks, sídla ekologických organizací, Ekocentrum)
- podíl žáků na výzdobě školy
- možnost separace PET lahví
- možnost zakoupit mléko a mléčné výrobky na NG
- možnost trávit velké přestávky na hřišti NG
- zájem části pedagogického sboru rozvíjet environmentální výchovu

Slabé stránky

- nemáme doposud ujasněné a konkretizované výchovné a vzdělávací cíle v oblasti environmentální výchovy
- nemáme školní zahradu a ani pozemek, kde by se mohla zřídit
- velká spotřeba elektrické energie a tepla
- velká produkce papírového odpadu a PET lahví
- malá propagace třídění PET lahví, značná část jich doposud končí v koších
- v areálu VG nelze nikde trávit přestávky na čerstvém vzduchu
- doposud není vypracována koncepce rozvoje environmentální výchovy na naší škole

Příležitosti

- vyzkoušení metod a forem práce osvědčených na nižším gymnáziu i v podmínkách vyššího gymnázia a vyhodnocení jejich vhodnosti a použitelnosti pro výuku starších studentů
- revize a následné lepší zapracování průřezového tématu environmentální výchova do ŠVP
- získávání prostředků z grantových programů
- navštěvování středisek ekologické výchovy
- další rozvíjení spolupráce se Správou CHKO Moravský kras
- vyměnění nevyhovujících oken a změna způsobu vytápění hlavní budovy školy
- rozšíření nabídky zdravých svačín, propagace zdravé výživy
- zútulnění školního prostředí
- větší propagace environmentální výchovy mezi žáky i učiteli
- pověření jednoho z učitelů funkcí koordinátor EVVO a jeho vyškolení

Ohrožení

- finanční náročnost provozu školy

- finanční náročnost modernizací a dostaveb našich školních budov
- přetížení učitelů, nedostatek času a sil
- organizační a časová náročnost akcí a projektů
- pasivita některých učitelů
- bagatelizace či politizace tématu

3. Použitá literatura, informační zdroje

Program Gymnázia na třídě Kapitána Jaroše v Brně. Brno: Gymnázium, Brno, tř. Kpt. Jaroše 14, 2009. 182 s.

KUČA, K. *Památky Brna.* Brno: Odbor kultury NVMB, 1989, 184 s.

CÍLEK, V. *Krajiny vnitřní a vnější.* Praha: Dokořán, 2005, 269 s. ISBN 80-7363-042-7

Školní vzdělávací program. [cit. 12. 12. 2009]. Dostupný z: <<http://www.jaroska.cz/category.php?ID=40>>

4. Vyjádření ředitele školy

V předložené práci je kvalitně a fundovaně popsán stav environmentální výchovy na našem gymnáziu. Z těchto poznatků pak autor čerpá při zpracování dlouhodobého záměru školy v oblasti EVVO a při stanovení ročního plánu na školní rok 2009-10.

Oba dokumenty jsou zpracovány důkladně, s vizí, avšak realisticky, proto se domnívám, že se stanou dobrým východiskem pro činnost školy v oblasti EVVO a budou (v téměř nezměněné podobě) zapracovány do oficiálních dokumentů školy (školních vzdělávacích programů i ročního plánu činnosti gymnázia).

Autor nejen touto prací, ale i svým předchozím pedagogickým působením na naší škole, kdy byl hybatelem řady projektů a akcí souvisejících s tematikou životního prostředí, prokázal, že má ty nejlepší předpoklady k výkonu funkce koordinátora specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy.

RNDr. Jiří Herman, Ph.D.

5. Dotazník

Environmentální výchova má tyto cíle:

- zvyšovat spoluzodpovědnost lidí za současný i budoucí stav přírody a životního prostředí
- rozvíjet u nich tvořivost, citlivost a vstřícnost k řešení problematiky péče o přírodu a životní prostředí

- utvářet u nich takovou hodnotovou orientaci, která klade důraz na nekonzumní a duchovní kvality lidského života
- hledat příčiny prohlubující se ekologické krize a současně i cesty k jejímu řešení

V praktické pedagogické činnosti v environmentální výchově jde o dosažení vyváženého souladu mezi předáváním nezbytných odborných ekologických poznatků a zprostředkováváním citových a smyslových prožitků, které lidem pomáhají nalézt lásku k přírodě, zvnitřňovat úctu ke všemu živému a v neposlední řadě i zvyšovat kvalitu mezilidských vztahů.

Vedení našeho gymnázia chce mít vypracovanou dlouhodobou koncepci environmentální výchovy. Jejím vytvořením pověřilo mě – Vítka Urbana. Rád bych poznal vaše názory na environmentální výchovu, a proto jsem vytvořil tento dotazník. Prosím vás o jeho pečlivé vyplnění a podepsání. **Podané informace považuji za důvěrné a nikomu nebudu sdělovat, jak kdo na otázky odpovídal!** Ve vyhodnocení, které provedu na příští pracovní poradě, uvedu jen souhrnné výsledky a závěry z nich vyplývající. Ujišťuji vás, že s těmi, co projeví vstřícnost k rozvoji environmentální výchovy, budu rád spolupracovat a těch, kteří mají jiné názory a priority, si i nadále budu neméně vážit.

Děkuji vám za důvěru a ochotu

Vítek Urban

U následujících otázek prosím vyberte a zakroužkujte písmeno odpovědi, která nejlépe charakterizuje váš postoj k dané problematice či konkrétní situaci.

1. Environmentální výchově by se v českém školství měla věnovat:

- a) větší pozornost   b) stávající pozornost   c) menší pozornost   d) nedovedu posoudit
e) nechci odpovídat   f) jiná odpověď:

2. Environmentální výchově by se na nižším stupni našeho gymnázia měla věnovat:

- a) větší pozornost   b) stávající pozornost   c) menší pozornost   d) nedovedu posoudit
e) nechci odpovídat   f) jiná odpověď:

3. Environmentální výchově by se na vyšším stupni našeho gymnázia měla věnovat:

- a) větší pozornost
- b) stávající pozornost
- c) menší pozornost
- d) nedovedu posoudit
- e) nechci odpovídat
- f) jiná odpověď:

4. O ekologickou či environmentální problematiku se:

- a) velmi zajímám
- b) docela zajímám
- c) příliš nezajímám
- d) vůbec nezajímám
- e) nechci odpovídat
- f) jiná odpověď:

5. Můj postoj k rozvíjení environmentální výchovy je:

- a) zcela kladný
- b) spíše kladný
- c) spíše záporný
- d) zcela záporný
- e) nechci odpovídat
- f) jiná odpověď:

V první fázi vytváření koncepce environmentální výchovy na naší škole je nezbytné zhodnotit její současný stav. Zjistíme ho provedením tzv. SWOT analýzy, tj. společným vyhledáním silných, případně slabých stránek současného stavu a zamyšlením nad možnostmi či hrozbami, které v budoucnu mohou nastat.

Nejprve společně připravíme základní teze (6. otázka), jež pošleme všem zájemcům k jejich případnému doplnění (7. otázka). Při tvorbě těchto tezí se zapisuje každý návrh, pouze shodné nebo velmi podobné teze se po vzájemné domluvě sjednotí do jedné společné formulace.

Po uzavření seznamu tezí dojde k jejich rozčlenění do několika tematických okruhů a ohodnocení. To se provede tak, že v každém okruhu vyberete maximálně tři teze, s kterými souhlasíte a považujete je za nejvíce důležité. Ohodnocení bude provedeno na příští pracovní poradě.

6. Na vytvoření tezí analýzy současného stavu environmentální výchovy na naší škole se:

- a) chci podílet
- b) nechci podílet

7. Vytvořené teze analýzy mi e-mailem pošlete k prostudování a případnému doplnění

- a) ano
- b) není potřeba

Analýzou současného stavu vše teprve začíná. Dalším krokem je vytvoření koncepce dalšího vývoje environmentální výchovy na naší škole. Potěší mě, když na to nebudu sám a budu vědět, na koho se mohu obrátit s prosbou o pomoc či radu. Konečným cílem je postupné naplňování vypracované koncepce. To však není úkol pro jednotlivce, ale skupinu pro věc zapálených a dobře spolupracujících lidí.

8. Na další tvorbě koncepce environmentální výchovy na naší škole se:

- a) chci podílet
- b) nechci podílet
- c) zatím nevím, zda se chci, nebo nechci podílet
- d) nechci odpovídat
- e) jiná odpověď:

9. Na dalším rozvíjení environmentální výchovy na naší škole se:

- a) chci aktivně podílet
- b) chci podílet, ale aktivní přínos přenechám jiným
- c) nechci podílet
- d) váhám, nemám na to dosud vyhraněný názor
- e) nechci odpovídat
- f) jiná odpověď:

6. Vyhodnocení dotazníku

Dotazník vyplnilo 47 pedagogů naší školy (30 žen + 17 mužů).

1. Environmentální výchově by se v českém školství měla věnovat:

- a) větší pozornost 16 + 6
- b) stávající pozornost 7 + 2
- c) menší pozornost
- d) nedovedu posoudit 7 + 9
- e) nechci odpovídat
- f) jiná odpověď:

Závěr: Výrazně se liší názor mužů a žen. Více než polovina dotázaných žen si myslí, že environmentální výchově by se obecně měla věnovat větší pozornost, více než polovina mužů to nedokáže posoudit. Tento výsledek se vcelku dal očekávat a odpovídá obecné představě, že ženy věnují environmentálním problémům větší pozornost.

2. Environmentální výchově by se na nižším stupni našeho gymnázia měla věnovat:

- a) větší pozornost 9 + 4
- b) stávající pozornost 9 + 3
- c) menší pozornost
- d) nedovedu posoudit 12 + 10
- e) nechci odpovídat
- f) jiná odpověď:

Závěr: Na nižším gymnáziu není příliš velká poptávka po dalším rozvoji environmentální výchovy. Většina kolegů z vyššího gymnázia není schopná situaci na nižším gymnáziu posoudit.

3. Environmentální výchově by se na vyšším stupni našeho gymnázia měla věnovat:

- a) větší pozornost 11 + 6
- b) stávající pozornost 6 + 3
- c) menší pozornost
- d) nedovedu posoudit 13 + 8
- e) nechci odpovídat
- f) jiná odpověď:

Závěr: Na vyšším gymnáziu je poměrně velká poptávka po dalším rozvoji environmentální výchovy. Většina kolegů z nižšího gymnázia není schopná situaci na vyšším gymnáziu posoudit. Překvapivé je, že to nedokáže ani 12 vyučujících z vyššího gymnázia!

4. O ekologickou či environmentální problematiku se:

- a) velmi zajímám 0 + 1
- b) docela zajímám 19 + 9
- c) příliš nezajímám 11 + 5
- d) vůbec nezajímám 0 + 1
- e) nechci odpovídat
- f) jiná odpověď: 0 + 1
„Neměl možnost jsem se seznámit.“

Prevládá mírný zájem. Vcelku očekávaný a pozitivní výsledek.

5. Můj postoj k rozvíjení environmentální výchovy je:

- a) zcela kladný 7 + 3
- b) spíše kladný 20 + 10,5
- c) spíše záporný 1 + 0,5
- d) zcela záporný
- e) nechci odpovídat
- f) jiná odpověď: 2 + 3
„Rozporuplný“
„Nemám názor.“
„Nemám žádný.“
„Nemám znalosti.“
„Neutrální“

Závěr: Velká většina vyučujících má kladný vztah k environmentální výchově. Opačný nebo neurčitý názor má jen asi každý sedmý pedagog.

6. Na vytvoření tezí analýzy současného stavu environmentální výchovy na naší škole se:

- a) chci podílet 2 + 2
- b) nechci podílet 27 + 13
- c) jiná odpověď: 1 + 2
„Částečně. Jak si to představuješ časově?“
„Chci, ale v ten den mám tady Američany.“

„Nevím.“

Závěr: Čtyři zájemci o konkrétní spolupráci. Je to málo nebo to stačí? To se uvidí...

7. Vytvořené teze analýzy mi e-mailem pošlete k prostudování a případnému doplnění

a) ano	18 + 12
b) není potřeba	10 + 7

Závěr: Takto projevovaný zájem o tvorbu SWOT analýzy k ničemu nezavazuje. Zajímavé bude zjištění kolik vyučujících této možnosti nakonec využije.

8. Na další tvorbě koncepce environmentální výchovy na naší škole se:

a) chci podílet	1 + 2
b) nechci podílet	14 + 5
c) zatím nevím, zda se chci, nebo nechci podílet	14 + 7
d) nechci odpovídat	
e) jiná odpověď:	1 + 3

„Z časových důvodů nemohu.“

„Chci v rámci možnosti, něco jako b) v následující otázce.“

„???“

„Neznám problematiku.“

Závěr: Polovina vyučujících nevyklučuje možnost podílet se na tvorbě koncepce environmentální výchovy.

9. Na dalším rozvíjení environmentální výchovy na naší škole se:

a) chci aktivně podílet	1 + 2
b) chci podílet, ale aktivní přínos přenechám jiným	5 + 9
c) nechci podílet	9 + 2
d) váhám, nemám na to dosud vyhraněný názor	12 + 3
e) nechci odpovídat	
f) jiná odpověď:	3 + 1

„Pokud bude potřeba konkrétní pomoc, nemám mnoho času.“

„Čeká mě projekt Mluvme spolu, vůbec netuším, jak moc mě to pohltí.“

„Nevím, co znamená aktivní přínos.“

„Neznám problematiku.“

Závěr: Zhruba třetina vyučujících se od environmentální výchovy předem distancuje, třetina váhá, třetina se chce různou měrou podílet. Muži jsou rozhodnější a tentokrát i vstřícnější než ženy.

7. Návrh akcí pro školní rok 2009-2010

Environmentální výchova na vyšším gymnáziu, návrh akcí pro rok 2009-2010

1. návštěva středisek ekologické výchovy v Brně (Lipka, Rezekvítek)
2. návštěva sídel ekologických organizací v okolí školy (Hnutí Duha, Nesehnutí)
3. návštěva Ekocentra na ulici Ponávka
4. úklid Moravského krasu
5. jednodenní environmentálně zaměřená exkurze (pasivní dům, kompostárna, Správa CHKO)
6. vícedenní akce s programem připraveným pracovníky středisek ekologické výchovy
7. beseda s odborníkem
8. další nápady

Environmentální výchova na nižším gymnáziu, návrh akcí pro rok 2009-2010

1. návštěva středisek ekologické výchovy v Brně (Lipka, Rezekvítek, Rozmarýnek, Jezírko)
2. úklid Moravského krasu
3. environmentální program v rámci škol v přírodě pro primy
4. environmentální program v rámci škol v přírodě pro tercie
5. projekt Nový prales
6. jednodenní environmentálně zaměřená exkurze (významná přírodní lokalita, spalovna)
7. vícedenní akce s programem připraveným pracovníky středisek ekologické výchovy
8. další nápady

8. Proč a nač environmentální výchova? (Článek uveřejněný v Programu 142)

Už klasik světové literatury správně postřehl, že vše podstatné se naučíme v mateřské škole. Bezpochyby to platí i pro základní pravidla, jimiž by se měl řídit náš vztah k přírodě. To, že se broučkům nemají trhat nožičky a že papírky nepatří do lesa, skutečně pochopí každý předškoláček a doufejme, že nově ho naučí i to, že každá nepotřebná PET láhev patří do sběrné nádoby a vůbec nejlepší je, když se jich kupuje (a tedy i vyhazuje) co nejméně. Bohužel, když vyrosteme, jen málokdo z nás tyto zásady důsledně dodržuje. V dospělosti sice broučkům trhají nožičky jen osoby vyšinuté, ale kdo se zamýšlí nad tím, co z těchto tvorečků zbude, když náš skvěle udržovaný trávník několikrát ročně přejedeme sekačkou nebo mulčovačem? Správně posoudit všechny důsledky popsáného způsobu péče o travnaté porosty je bezpochyby nad rámec možností i toho nejšíkavnějšího absolventa mateřské školy, a tak tu máme první pádný důvod proč se věnovat environmentální výchově i u starších dětí.

Podobně komplikovaných problémů spojených s tvorbou a ochranou životního prostředí jsou stovky, takže neočekávejme, že dětem vše objasní už na základní škole. K probrání na střední škole toho zůstane více než dost.

Na některých středních školách si pro environmentální výchovu vyčlenili samostatný předmět, u nás ji pojmáme jako tzv. průřezové téma, které prolíná výukou fyziky, chemie, biologie, zeměpisu a cizích jazyků. Zda to byla správná volba, to se ukáže až za několik let. Bude totiž hodně záležet na tom, jestli se ve výše uvedených předmětech budeme environmentálními problémy skutečně zabývat nebo zůstaneme-li u jejich tradiční obsahové náplně, v níž se životnímu prostředí věnuje jen minimální pozornost. Je skutečně nutné učit naše studenty, že mají lít kyselinu do vody a v žádném případě ne naopak, když to nikdy dělat nebudou? Nebylo by užitečnější jím vysvětlit, co se stane, když do svého zahradního bazénu, WC, myčky či pračky nalijí nebo nasypou ony zázračné prostředky důvěrně známé z televizních a dalších reklam? Větší zaměření výuky na dopady lidského konání na naše životní prostředí by mohlo pomoci posunout pojetí těchto předmětů od čistě abstraktní vědy blíže k praktickému využívání jejich poznatků v každodenním životě.

Dnes už si téměř každý člověk uvědomuje, že lidstvo dává přírodě pořádně zabrat. Nezastíráme si, že následky našich neuvážených činů mohou být pro lidstvo osudové, ale doufáme a věříme, že nebude až tak zle. To ovšem nezávisí na míře našeho optimismu, jako spíše na tom, do jaké míry ulehčíme přírodě vyrovnat se s neustále rostoucím tlakem lidské civilizace. Hnutí, které je možné označit jako environmentalismus, každým rokem sílí. Je nové, a proto má klady i zápory mládí. Někdy je naivní, jindy militantní, často se upíná k jednoduchým řešením, která mohou přinášet více škod než užitku. Kdo jiný než učitelé by měl toto hnutí kultivovat? Často teď hovořím se zkušenými ekopedagogy, kteří se rozvoji environmentální výchovy v nejrůznějších mimoškolních zařízeních věnují už mnoho let. V jejich názorech nenacházím nesmiřitelnost a to ani v tradičně citlivé otázce jaderné energetiky. Rovněž nejsou ideologicky úzce vázáni na určité politické směry a strany, což si veřejnost doposud obecně myslí, prostě mají nadhled. Obdobný postoj bychom si měli osvojit i my, učitelé základních a středních škol. Zapojení co nejširšího počtu vyučujících do environmentální výchovy pojímané jako průřezové téma přináší jednu velkou nespornou výhodu – široké spektrum pohledů a názorů, které zabrání nežádoucímu zjednodušování a nalézání jednoduchých ale neúčinných řešení.

Věřím, že dokážeme poskytnout našim studentům dostatek kvalitních informací o problematice životního prostředí, ale to nebude samo o sobě stačit. O tom, že papírek v lese neodhodíme, či dokonce ho sebereme po někom jiném, nerozhoduje pouze náš rozum, který

nám říká, že jeden papírek přece nic neovlivní. Musíme mít v sobě víru, že náš příklad si najde následovníky. Jeden papírek skutečně nic neznamená, ale když se jich opakovaně posbírají tisíce, tak to význam rozhodně má. Vloni naše škola již počtvrté uklidila jižní část Moravského krasu a poprvé se k nám přidalo i několik tříd ze ZŠ Merhautova.

Vraťme se ještě na chvíli k broučkům a trávě. Trávu je bezpochyby nutné občas posekat, broučky (roztomilé i protivné) je naopak žádoucí nerozsekat. Řešení je prosté a staletými vyzkoušené. Seče-li se louka kosou, jsou ztráty minimální. Je-li navíc louka druhově pestrá a nehnojená, pak na ní broučci a další jejich hmyzí příbuzní výborně prosperují. Sekat trávu ručně? V dnešní době? A přece, mnozí z těch, co se odhodlali vyměnit řvoucí sekačku za obyčejnou kosu a zvládli aspoň základy sečení, vám potvrdí, že našli velmi účinný způsob relaxace vhodný pro dnešní uspěchanou dobu. Nastolení většího souladu s přírodou může lidem pomoci prožít bohatší a příjemnější život, než když se upnou k hromadění majetku a v podstatě nepotřebných věcí nebo se před skutečným světem skryjí u svého počítače.

Na cestu rozvoje environmentální výchovy se u nás v posledních letech daly stovky škol, v celém světě jsou jich desetitisíce. Mnohé jsou dál než my, mohou nám být vzorem. V letošním školním roce chceme nejenom pokračovat v úklidu Moravského krasu, ale hodláme se zapojit do sběru baterií a drobných elektrospotřebičů v rámci soutěžního programu Recyklohraní. Pokusíme se co nejvíce studentů 1. a 2. ročníku vyššího gymnázia přilákat na další environmentálně zaměřené akce a doufám, že se podaří uskutečnit i environmentálně zaměřený projekt Nový prales určený pro naše kvartány.

Mgr. Vítek Urban

příznivec a propagátor environmentální výchovy

Titul, jméno a příjmení:

Aprobace / vzdělání:

Vyučované předměty:

Funkce ve škole:

Úplný platný název školy:

Úplná adresa školy:

Telefon na školu:

E-mail na školu:

Internetové stránky školy:

Mgr. Vítek Urban

M – Z, PřF MU Brno

matematika a zeměpis

Gymnázium, Brno, třída Kapitána Jaroše 14

Gymnázium, tř. Kpt. Jaroše 14, 658 70 Brno

+ 420 545 321 282

jaroska@jaroska.cz

www.jaroska.cz

Anotace

Tato práce předkládá koncepci postupného rozvoje environmentální výchovy na gymnáziu třída Kapitána Jaroše v Brně. Naše gymnázium, které bylo založeno již v 1867, je nejstarším moravským gymnáziem a studovala na něm řada významných osobností. Vědomí slavné minulosti a síla bohatých tradic nás podněcuje ke snaze patřit i nadále mezi nejlepší gymnázia v České republice. Daří se nám to především v matematice, v níž naši studenti z matematicky zaměřených tříd dlouhodobě dosahují vynikajících výsledků nejen v celostátních, ale i v mezinárodních soutěžích. Současné vedení školy stejně intenzivně podporuje i další oblasti vzdělávání. Zvýšená pozornost se věnuje modernizaci výuky cizích jazyků, ale nezapomíná se ani na ostatní předměty včetně environmentální výchovy, která u nás byla zařazena mezi tzv. průřezová témata.

Environmentální výchova se prozatím více rozvíjela na nižším stupni gymnázia, který díky své působnosti na odloučeném pracovišti má velkou míru autonomie. Nyní jde o to, aby si environmentální výchova získala stejnou pozici i na vyšším stupni. V této práci jsou předloženy návrhy, jak toho dosáhnout a současně v ní jsou obsaženy i další podněty pro zkvalitnění a zefektivnění environmentální výchovy na nižším gymnáziu.